

Βία-ενδοσχολική βία-μορφές βίας

Βία ορίζεται η χρήση της φυσικής δύναμης ή πίεσης-απειλής εναντίον μεμονωμένου ατόμου ή κατά μιας ομάδας που μπορεί να οδηγήσει στον τραυματισμό ή στη γένεση ψυχολογικών διαταραχών. Η βία είτε το θέλουμε είτε όχι αποτελεί μέρος της ζωής μας. Αυτό όμως που απασχολεί τους μαθητές είναι η ενδοσχολική βία.

Ενδοσχολική βία είναι μια κατάσταση κατά την οποία ασκείται εσκεμμένη, απρόκλητη, συστηματική και επιθετική συμπεριφορά που έχει ως σκοπό να επιβάλει, να καταδυναστεύσει και να προκαλέσει σωματικό και ψυχικό πόνο σε συγκεκριμένους μαθητές από συμμαθητές τους εντός και εκτός σχολικού χώρου. Η σχολική βία εκφράζει την ανισορροπία ανάμεσα στα παιδιά που την ασκούν και σε αυτά που ασκείται. Συμβαίνει όταν ένα ή και περισσότερα παιδιά ασκούν βία σε βάρος ενός ή και περισσότερων παιδιών συστηματικά και χωρίς κάποιο συγκεκριμένο λόγο.

Μορφές βίας:

Υπάρχουν πολλές μορφές ενδοσχολικής βίας που εκδηλώνονται μεταξύ μαθητών όπως: σωματική, λεκτική, ψυχολογική, κοινωνική, ηλεκτρονική, σεξουαλική, οπτική και ο ρατσιστικός εκφοβισμός.

Ενδοσχολική βία μπορεί να είναι:

- Η συνεχής κοροϊδία, η καζούρα, οι γκριμάτσες και τα καψώνια
- Οι κλωτσιές, οι τρικλοποδιές, οι σπρωξιές, τα χτυπήματα, το φτύσιμο,
- Μαλλιοτράβηγμα, δάγκωμα ή οποιασδήποτε άλλης μορφής σωματικής επίθεσης
- Η σωματική επαφή σε σημεία που καλύπτει ένα μαγιά
- Η αρπαγή, απόκρυψη ή καταστροφή των πραγμάτων του άλλου
- Οι απειλές και ο εκβιασμός (πχ, το να απαιτείς ή να αποσπάζ χρήματα με βία, εκβιασμό ή εκφοβισμό)
- Η στέρηση φίλων, η απομόνωση και ο αποκλεισμός από το παιχνίδι
- Οι διάδοση φημών και οι συκοφαντίες
- Ρατσιστικές, μεροληπτικές δηλώσεις και συμπεριφορές που αφορούν, την προέλευση, το παρουσιαστικό, την ταυτότητα, τη σεξουαλική τοποθέτηση, τη δυσκολία, την ιδιαιτερότητα, την ασθένεια του άλλου
- Τα σεξουαλικά υπονοούμενα σε βάρος κάποιου.
- Υπονοούμενα ή συκοφαντία σχετικά με τη σεξουαλική ταυτότητα του άλλου
- Η αποκάλυψη όσων σου εκμυστηρεύτηκε ο άλλος
- Τα κακοήθη μηνύματα ή οι σιωπηλές κλήσεις κινητού
- Η φωτογράφιση ή μαγνητοσκόπηση χωρίς τη συγκατάθεση του άλλου

Οι μορφές βίας κατατάσσονται σε:

Σωματική βία: Τα θύματα δέχονται φυσικούς τραυματισμούς ή διάφορες απειλές για τραυματισμό από τους θύτες. Η σωματική βία εκδηλώνεται με σπρωξίματα, αγκωνιές, γροθιές, σκουντήματα, κλωτσιές, τρικλοποδιές, τσιμπήματα και δαγκωνιές, καθώς και χτυπήματα με διάφορα αντικείμενα.

Λεκτική βία: Οι θύτες χρησιμοποιούν συστηματικά βωμολοχίες, υβριστικές εκφράσεις, προσβολές και απειλές, διάφορες επιθέσεις με φράσεις, καθώς και με αγενή σχόλια και ειρωνείες και με παρατσούκλια.

Ψυχολογική βία: σκοπός αυτής της βίας είναι η ηθική νοητική, καθώς και πνευματική ακεραιότητα.

Ηλεκτρονική βία : Έχουμε όταν τα θύματα δέχονται απειλητικό και υβριστικό υλικό μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ή μέσω τηλεφώνων MMS και SMS με άγνωστο νούμερο, καθώς και μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή από το διαδίκτυο.

Σεξουαλική βία: Τα θύματα δέχονται υβριστικά σχόλια, σκίτσα και γκράφιτι με σεξουαλικό περιεχόμενο, ανεπιθύμητα αγγίγματα, ανήθικες χειρονομίες ακόμα και σοβαρές σεξουαλικές επιθέσεις.

Οπτική βία: Όταν κάποιος δράστης γράφει κάποιο προσβλητικό και υβριστικό σημείωμα και στη συνέχεια το περνάει στους υπόλοιπους συμμαθητές του από χέρι σε χέρι ή από κινητό σε κινητό.

Ρατσιστικός εκφοβισμός εξαιτίας της καταγωγής τους, της κοινωνικής τάξης, της διαφορετικότητας, καθώς και της οικονομικής κατάστασης τα θύματα δέχονται ανούσια υβριστικά σχόλια.

Χαρακτηριστικά δραστών ενδοσχολικής βίας

Χαρακτηριστικά θύτη

*Ο θύτης είναι ένα αγόρι με ανασφάλειες που προσπαθεί με κάθε τρόπο να γίνει το κέντρο της σχολικής κοινωνίας, δηλαδή θέλει να τραβάει την προσοχή όλων των ατόμων που βρίσκονται γύρω του. Θεωρεί πως η βία είναι <<μαγκιά>>. Με τον τρόπο του, δείχνει πόσο <<δυνατός>> είναι και ταυτόχρονα θέλει να προστατευτεί. **Το κυριότερο χαρακτηριστικό που διακατέχει τον θύτη είναι η επιθετικότητα.***

Τις πιο πολλές φορές οι δράστες δημιουργούν καυγάδες τόσο σε ομήλικους όσο και σε ενήλικες. Σύμφωνα με τις κινήσεις του, ο δράστης επιθυμεί να αισθανθεί δυνατός και πιο ισχυρός από τους άλλους. Όσο καυγαδίζει θεωρεί πως είναι ευχαριστημένος και νιώθει ικανοποίηση που το έκανε αυτό.

Ο δράστης χαρακτηρίζεται από αυταρέσκεια, αυταρχική συμπεριφορά και από παρορμητικότητα. Όποτε έχει προβλήματα (κάθε είδους) θέλει να τα λύσει μόνο με βία, δηλαδή η βία είναι το κύριο του όπλο. Πολλές φορές αντιδράει με το παραμικρό και αυτό έχει ως αποτέλεσμα να κλείνεται στον εαυτό του και τέλος την περιθωριοποίηση.

Στο σχολείο ο δράστης λειτουργεί όπως θέλει, ενώ δεν λαμβάνει υπ' όψη τους σχολικούς κανόνες. Οι δράστες προέρχονται από οικογένειες που μέσα σε αυτές υπάρχει σωματική και ψυχολογική κακοποίηση και μπορεί να νιώθουν παραμελημένοι.

Ψυχολογία του δράστη

- Αισθάνεται την ανάγκη να είναι ο κυρίαρχος της παρέας του ενώ από μόνος του αναλαμβάνει την θέση του αρχηγού της.
- Όταν κακοποιεί τους άλλους νιώθει ικανοποίηση και ευχαρίστηση. Σε πολλές περιπτώσεις ο δράστης έχει και οφέλη με την βία και με το να εκφοβίζει τους μαθητές επειδή τους αναγκάζει να του δώσουν χρήματα ή κάτι άλλο αξίας που έχουν μαζί τους.

Χαρακτηριστικά θυμάτων ενδοσχολικής βίας

Το θύμα διακρίνεται συνήθως από την ίδια του την συμπεριφορά δηλαδή είναι επιφυλακτικό , συνεσταλμένο με πολλές ανασφάλειες. Επίσης χαρακτηρίζεται από χαμηλή αυτοεκτίμηση και θεωρεί τον εαυτό του αποτυχημένο.

Δεν αντιδρά όταν δέχεται επιθέσεις ή διάφορες επιθετικές πράξεις. Συμπτώματα του θύματος είναι η λιγοστή ποσότητα φίλων και το συναίσθημα μοναξιάς. Ακόμα δεν υποστηρίζει αυτόν και τα δικαιώματά του. Η μοναδική του αντίδραση είναι το κλάμα.

Σύμφωνα με μελέτες, τα θύματα ενδοσχολικής βίας χαρακτηρίζονται από μικρή ηλικία και μικρότερη σωματική διάπλαση και μικρή δύναμη. Ακόμη τα αγόρια θύματα είναι σε σωματική κατασκευή αδύναμα και έχουν στενή σχέση με τους γονείς τους και ιδιαίτερα με την μητέρα τους.

Το θύμα πιθανώς να έχει οικογένεια με χαμηλό οικονομικό και μορφωτικό επίπεδο ή συμπτώματα κατάθλιψης ή άγχους. Αξιοσημείωτη είναι επίσης η ύπαρξη σύνδεσης εκφοβισμού-εκδήλωσης συμπτωμάτων(είτε ψυχολογικών ,είτε σωματικών). **Τα άτομα αυτά πιθανότατα είναι δυσανεκτικό απ' την εξωτερική του εμφάνιση ή έχει κακή υγεία ή οι γονείς του είναι υπερπροστατευτικοί ή οι γονείς του είναι αδιάφοροι και αυταρχικοί.**